

Modelreglement beheer Protestantse begraafplaats

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

**MODEL- REGLEMENT
VOOR HET BEHEER
VAN DE BEGRAAFPLAATS
VAN DE HERVORMDE GEMEENTE SPANNUM
INGAANDE 1JANUARI 2018**

Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland
Nicolaas Maessingel 271 D - Postbus 176 - 3300 AD Dordrecht
telefoon 078 – 6393666, [e-mail:info@kerkrentmeester.nl](mailto:info@kerkrentmeester.nl)

HOOFDSTUK 1 - ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

1. Dit reglement verstaat onder:

administrateur: degene die door het college van kerkrentmeesters is aangewezen voor het verzorgen van de administratie van de begraafplaats.

algemeen graf: een graf, bij beheerder in beheer, waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken. (in Spannum zijn geen algemene graven)

algemeen urnengraf: een graf, bij de beheerder in beheer, waarin aan een ieder gelegenheid wordt geboden tot het doen bijzetten van asbussen met of zonder urn. (in Spannum zijn geen algemene urnengraven)

asbus: een bus ter berging van de as van een overledene.

beheerder: degene die door het college van kerkrentmeesters belast is met de dagelijkse leiding van de begraafplaats of degene die hem vervangt.

belanghebbende: de contactpersoon die bij het college van kerkrentmeesters bekend is in het kader van de uitgifte van een algemeen graf.

bijzetten: het begraven van de overledene in een graf, waarin reeds een overledene is begraven, ·het begraven van een asbus of urn in een particulier graf, waarin reeds een overledene of een asbus is gegraven, het plaatsen van een asbus in een particuliere urnenplaats.

columbarium: een verzameling van nissen, waarvan voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verkregen om daarin urnen dan wel asbussen te doen bijzetten. (niet aanwezig in Spannum)

eigen (particulier) graf of ook wel familiegraf genoemd:

een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:

- het doen begraven en begraven houden van lijken;
- het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
- het doen verstrooien van as.

eigen (particulier) urnengraf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:

- het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
- het doen verstrooien van as.

eigen (particulier) urnen nis: een nis waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen. (niet aanwezig in Spannum)

gedenkteken: voorwerp op het graf voor het aanbrengen van opschriften of figuren, daaronder begrepen kettingen en hekwerken.

grafbedekking: gedenkteken en/of grafbeplanting.

grafbeplanting: blijvende en niet-blijvende beplanting welke door de rechthebbende op een graf wordt aangebracht.

grafbrief; overeenkomst waarin de beheerder een grafrecht verleend.

grafrecht; het recht op een particulier of urnengraf

grafrust(termijn);

periode waarin een lijk niet opgegraven mag worden, behoudens toestemming van de bevoegde autoriteit.

rechthebbende: degene die een uitsluitend recht op een particulier graf heeft.

uitgiftetermijn (graftermijn): de termijn gedurende welke men het recht heeft een lijk te doen begraven en begraven te houden.

uitsluitend recht (of grafrecht): het recht om gedurende een (on)bepaalde periode één of meer lijken in het graf te doen begraven of begraven te houden.

urn: een voorwerp ter berging van één of meer asbussen.

Urnen-nis: Een plaats waar voor de bijzetting van urnen. (niet aanwezig in Spannum)

urnenbegraafplaats; een urnengraf, een urnenkelder, een nis in een urnenmuur of een andere ruimte bij de beheerder van de begraafplaats in gebruik waarin gelegenheid wordt gegeven voor het doen bijzetten van asbussen /urnen.

Verlof tot begraven; een door de ambtenaar van de burgerlijke stand af te geven schriftelijk verlof voor de begraafing

verstrooiingsplaats(of strooiveld): een plaats waarop as wordt verstrooid.

2. Voor de toepassing van het bij of krachtens dit reglement bepaalde wordt, voor zover van belang onder "eigen graf" (= particulier graf) mede verstaan: eigen urnengraf en eigen verstrooiingsplaats.

Artikel 2

Beheer

Het beheer van de kerkelijke begraafplaats berust bij de Hervormde gemeente te Spannum vertegenwoordigd door het college van kerkrentmeesters. Het college van kerkrentmeesters wijst een beheerder aan die de dagelijkse leiding over de begraafplaats heeft.

Artikel 3

Administratie

1. De administratie van de begraafplaats wordt gevoerd door de kerkrentmeesters of door een door het college van kerkrentmeesters aangewezen administrateur.
Bij de registratie van persoonsgegevens worden de vereisten van de Wet Bescherming Persoonsgegevens in acht genomen.
2. Degenen die bij de begraafplaats te boek staan als rechthebbende op een graf, urnengraf of urnen nis, dan wel als belanghebbende bij een algemeen graf dragen er zorg voor dat steeds hun correcte adres bij de begraafplaats bekend is.

Artikel 4

Register

De kerkrentmeesters of de door hen aangewezen administrateur houd(t)(en) een register bij van alle op de begraafplaats begraven lijken en bijgezette asbussen, met een nauwkeurige aanduiding van de plaats waar zij begraven of bijgezet zijn en een plattegrond van de begraafplaats. In dit register worden ook aangetekend de door het college van kerkrentmeesters reeds uitgegeven, maar nog niet gebruikte particuliere graven.

Het register en de plattegrond zijn openbaar en worden in tweevoud bijgehouden.

Bij opheffing van de begraafplaats wordt het register overgebracht naar het archief van de burgerlijke gemeente.

HOOFDSTUK 2 - OPENSTELLING, ORDE EN RUST OP DE BEGRAAFPLAATS

Artikel 5

Openstelling begraafplaats

1. De begraafplaats is voor een ieder dagelijks toegankelijk gedurende de door het college van kerkrentmeesters bij nadere regels vast te stellen tijden. Het college maakt deze tijden openbaar bekend.
Kinderen beneden 12 jaren hebben slechts toegang, indien zij zijn vergezeld van een volwassene.
2. Ter handhaving van de orde en rust op de begraafplaats kunnen de toegangen tijdelijk worden gesloten.
3. Het is verboden gedurende de tijd dat de begraafplaats niet voor het publiek geopend is zich daarop te bevinden, anders dan voor het bijwonen van een begrafenis of de bezorging van as.
4. Het is niet toegestaan honden op de begraafplaats toe te laten.

Artikel 6

Ordemaatregelen

1. Het is aan steenhouwers, hoveniers en andere personen die werkzaamheden op de begraafplaats verrichten, verboden, anders dan met toestemming van of namens het college van kerkrentmeesters, werkzaamheden voor derden aan grafbedekkingen op de begraafplaats te verrichten. Deze toestemming kan mondeling worden gegeven.
2. Het is verboden zonder noodzaak over de graven te lopen, beplantingen te beschadigen of bloemen te plukken.
3. Bezoekers, personeel van uitvaartondernemingen en personen die werkzaamheden op de begraafplaats hebben te verrichten, zijn verplicht zich in het belang van de orde, rust en netheid te houden aan de aanwijzingen van de beheerder.
4. Degenen die het in het tweede lid vermelde verbod overtreden of zich niet houden aan de in het derde lid bedoelde aanwijzingen, moeten zich op eerste aanzegging van de beheerder van de begraafplaats verwijderen.

Artikel 7

1. Dodenherdenkingen, onthullingen van gedenktekens en dergelijke plechtigheden op de begraafplaats moeten vijf dagen tevoren worden gemeld aan het college van kerkrentmeesters onder opgave van datum en uur van de plechtigheid en de wijze waarop de plechtigheid zal plaats vinden.
2. De deelnemers aan de plechtigheid, bedoeld in het eerste lid, moeten zich in het belang van de orde, rust en netheid houden aan de aanwijzingen van het college van kerkrentmeesters of de beheerder.
3. Bijeenkomsten op de begraafplaats, die het karakter van een openbare manifestatie hebben of naar het oordeel van het college van kerkrentmeesters zullen hebben, kunnen door het college van kerkrentmeesters worden verboden.

Artikel 8

Opgraven en ruimen

1. Het opgraven van lijken en het ruimen van graven gebeurt door daartoe aangewezen professionele personen c.q. gecertificeerde bedrijven.
2. Andere personen is het niet geoorloofd daarbij aanwezig te zijn behoudens schriftelijke toestemming van de beheerder. De beheerder en de eigenaar van de begraafplaats zijn niet aansprakelijk voor schade, van welke aard ook, die mocht opkomen aan personen die ter bijwoning van het opgraven van lijken of het ruimen van graven op de begraafplaats aanwezig zijn.

HOOFDSTUK 3 - VOORSCHRIFTEN VOOR LIJKBEZORGING

Artikel 9

Kennisgeving van begraven en asbezorging, openen en sluiten van het graf

1. Degene, die wil doen begraven, as wil doen bijzetten of as wil doen verstrooien, geeft daarvan uiterlijk twee dagen voorafgaande aan die waarop de begraafing, bijzetting of verstrooiing zal plaats vinden, schriftelijk kennis aan de beheerder. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Indien de burgemeester toestemming heeft gegeven om het lijk binnen 36 uur na het overlijden te begraven moet de kennisgeving aan de beheerder zo tijdig mogelijk worden gedaan.
2. Op de kist of op het omhulsel van het lijk wordt een registratienummer aangebracht, dat correspondeert met het nummer, vermeld op een bijgevoegd document dat tevens de namen, de datum van geboorte en overlijden van de overledene dan wel de geslachtsnaam van de doodgeborene bevat, nadat is vastgesteld dat het document betrekking heeft op het lijk.
3. Tot begraafing wordt niet overgegaan dan nadat de beheerder van de begraafplaats heeft vastgesteld dat het op de kist of het omhulsel vermelde registratienummer overeenkomt met het nummer vermeld op het document als genoemd in lid 2.
4. Het openen van een graf ter begraafing of voor het bezorgen van as, en het daarna sluiten van een graf, alsmede het bedienen van de hulpmiddelen mag uitsluitend geschieden door de medewerkers van de begraafplaats dan wel door degenen die met deze werkzaamheden zijn belast, op aanwijzingen en onder toezicht van de beheerder. De nabestaanden kunnen deze werkzaamheden onder toezicht van de beheerder geheel of gedeeltelijk zelf verrichten indien zij hun wens daartoe uiterlijk om 12.00 uur van de voorafgaande werkdag mondeling of schriftelijk aan de beheerder hebben kenbaar gemaakt. De zaterdag geldt voor de toepassing van deze bepaling niet als werkdag. Zij dienen bij deze werkzaamheden de aanwijzingen van de beheerder op te volgen.

Artikel 10

Over te leggen stukken

1. Begraafing mag slechts geschieden indien van tevoren het verlof tot begraven of de bezorging van as is overgelegd aan de beheerder.
2. Indien de begraafing of de bezorging van as in een particulier graf zal plaats vinden, dient een machtiging daartoe aan de beheerder te worden overgelegd ondertekend door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door degene die in de uitvaart voorziet.
3. Begraafing of bijzetting in een particulier graf waarvan de uitgiftetermijn binnen de wettelijke minimum grafrusttermijn afloopt, kan alleen plaats vinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn met een zodanige periode dat de alsdan resterende uitgiftetermijn ten minste gelijk is aan de wettelijke minimum grafrusttermijn van 10 jaren. De verlenging dient te worden aangevraagd door de rechthebbende of, indien deze is overleden, door een van de andere personen, genoemd in artikel 15, tweede lid.
4. De beheerder onderzoekt of de overgelegde stukken volledig en juist zijn.

Artikel 11

Tijden van begraven en asbezorging

1. Op zondagen, christelijke of algemeen erkende feestdagen, wordt geen gelegenheid gegeven tot begraven en bezorgen van as, tenzij de burgemeester een van de normale termijn afwijkende termijn voor begraafing of crematie heeft gesteld of het college van kerkrentmeesters hiervoor toestemming heeft verleend.
2. Op de overige dagen zijn de tijden van begraven en het bezorgen van as:
 - op werkdagen van 9 tot 17 uur
 - op zaterdag van 9 tot 16 uur.Kerkrentmeesters kunnen in bijzondere gevallen van deze tijden afwijken.

HOOFDSTUK 4 - DE GRAVEN EN GRAFRECHTEN

Artikel 12

Soorten graven

1. Op de begraafplaats kunnen worden onderscheiden:
 - a. particuliere graven.

Artikel 13

Particulier graf

1. Een uitsluitend recht op een graf kan alleen schriftelijk worden gevestigd. Het kan slechts worden verleend aan één meerderjarig persoon of rechtspersoon. Hiervoor is een recht verschuldigd volgens de bij dit reglement behorende tarievenlijst, die jaarlijks kan worden herzien. Door het college van kerkrentmeesters wordt een akte van grafuitgifte opgemaakt.
2. Het college van kerkrentmeesters bepaalt bij nader vast te stellen regels hoeveel lijken en hoeveel asbussen met of zonder urnen er kunnen worden bijgezet in de particuliere graven en hoeveel verstrooiingen van as er op of in de particuliere graven kunnen plaatshebben.
3. Het college bepaalt tevens de afmetingen en de uitgifteduur van de particuliere graven. Voor particuliere geldt een minimumtermijn van 15 jaren en zal niet langer zijn dan 30 jaren.
4. In de akte van grafuitgifte wordt vermeld welk graf is uitgegeven tegen welke prijs en voor welke termijn.
5. De rechthebbende op het graf ontvangt een exemplaar van de akte van grafuitgifte.

Artikel 14

Verstrijking en verlenging termijn particulier graf

1. De rechthebbende van een particulier graf waarop een uitsluitend recht is gevestigd voor bepaalde tijd kan verzoeken deze termijn te verlengen. Het uitsluitend recht op een graf wordt op verzoek van rechthebbende na verstrijking van de uitgiftetermijn verlengd, mits het verzoek gedaan is binnen twee jaren voor het verstrijken van de termijn. De verlenging geschiedt telkens voor tenminste 5 jaar en niet langer dan 20 jaren.
2. Het college van kerkrentmeesters doet binnen een jaar na de aanvang van de termijn waarin verlenging van het recht kan worden verzocht, aan de rechthebbende wiens adres hem bekend is, schriftelijk mededeling van het verstrijken van de termijnen van het bepaalde in lid 1.
3. Indien niet binnen drie maanden na verzending van de mededeling, bedoeld in lid 2, om verlenging van het recht is verzocht, maakt het college van kerkrentmeesters de mededeling bekend bij het graf en bij de ingang van de begraafplaats. De aankondiging blijft beschikbaar tot het einde van de periode waarvoor het recht op een particulier graf was gevestigd.
4. Verlenging van grafrechten behoeft niet te worden verleend, indien het onderhoud van het graf voor zover dit niet tot de taak van de beheerder behoort, naar het oordeel van de beheerder is verwaarloosd.

Artikel 15

Overschrijving van verleende rechten

1. Het uitsluitend recht op een graf kan op schriftelijk verzoek van de rechthebbende worden overgeschreven ten name van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloedverwant tot en met de derde graad. Overschrijving op verzoek van de rechthebbende ten name van anderen dan de hiervoor genoemden, is slechts mogelijk, indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
2. Na het overlijden van de rechthebbende kan het recht worden overgeschreven op naam van de echtgenoot of levenspartner dan wel een bloed- of aanverwant tot en met de derde graad, mits het verzoek hiertoe schriftelijk wordt gedaan binnen twee jaar na het overlijden van de rechthebbende. Overschrijving ten name van anderen, is slechts mogelijk indien daarvoor gewichtige redenen bestaan.
3. Indien binnen de in lid 2 gestelde termijn geen verzoek tot overschrijving is gedaan, kan het college van kerkrentmeesters het recht vervallen verklaren.

Artikel 16

1. Voor overschrijving is een recht verschuldigd volgens de bij dit reglement behorende tarievenlijst, die jaarlijks kan worden herzien.
2. Van iedere overschrijving van het recht op een graf wordt aantekening gehouden in het in artikel 4 genoemde register.
3. De rechthebbende krijgt een bewijs van overschrijving.

Artikel 17

Afstand doen van graven.

Zonder aanspraak te kunnen maken op enige vergoeding, kan de rechthebbende schriftelijk afstand doen van zijn recht ten behoeve van het college van kerkrentmeesters. Van de ontvangst van zodanige verklaring zenden kerkrentmeesters een schriftelijke bevestiging aan de rechthebbende.

HOOFDSTUK 5 - GRAFBEDEKKINGEN

Artikel 18

Toestemming grafbedekking

1. Voor het hebben van een grafbedekking is schriftelijke toestemming nodig van het college van kerkrentmeesters.
2. Het college van kerkrentmeesters kan in een uitvoeringsbesluit nadere regels vaststellen over de wijze van aanvragen van toestemming, de aard en de afmetingen van de grafbedekking en de wijze van aanbrengen.
De grafbedekking moet onderhoudsarm zijn.
In beginsel zijn horizontale grafbedekkingen niet toegestaan, aangezien dit het onderhoud van de begraafplaats bemoeilijkt.
3. De in lid 1 genoemde grafbedekking wordt geacht voor rekening en risico van de rechthebbende te zijn aangebracht.
4. Het college van kerkrentmeesters kan de toestemming weigeren of intrekken indien:
 - a. niet voldaan wordt aan de eventueel door hen vastgestelde nadere regels als bedoeld in lid 2;
 - b. de grafbedekking afbreuk doet aan het aanzien van de begraafplaats;
 - c. de duurzaamheid van de materialen onvoldoende is;
 - d. de constructie van de grafbedekking ondeugdelijk is.
5. Toestemming voor het hebben van een grafbedekking voor particuliere graven moet worden aangevraagd door en wordt gesteld op naam van de rechthebbende op de grafruimte. Bij overschrijving van dat recht wordt de als dan ingeschreven rechthebbende beschouwd als de houder van de toestemming.
Toestemming voor het hebben van een grafbedekking op algemene graven wordt gesteld op naam van de belanghebbende die dit verzoekt. Bij overlijden van de houder van de toestemming wordt de toestemming gesteld op naam van de belanghebbende die zich binnen twee jaar na het overlijden daartoe aanmeldt.

Artikel 19

Grafbeplanting

1. Niet-blijvende beplantingen op een graf die in een verwaarloosde staat verkeren kunnen door degene die belast is met de dagelijkse leiding op de begraafplaats worden verwijderd zonder dat aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding. Losse bloemen, planten, kransen en dergelijke kunnen, wanneer zij verwelkt zijn worden verwijderd. Linten, siervazen en dergelijke voorwerpen worden gedurende drie maanden ter beschikking gehouden van de rechthebbende indien deze daartoe tevoren een mondeling of schriftelijk verzoek heeft gedaan bij de beheerder.
2. Beplanting die niet op het graf is geplaatst, is eigendom van de beheerder van de begraafplaats en kan verwijderd worden zonder dat aanspraak kan worden gemaakt op schadevergoeding.

Artikel 20

Verwijdering grafbedekking

1. De grafbedekking kan na het verstrijken van de graftermijn door het college van kerkrentmeesters worden verwijderd.
2. Ingeval van kennelijke verwaarlozing van het onderhoud van een particulier graf, kan het college van kerkrentmeesters, voorzover de plicht van onderhoud van de grafbedekking niet bij hem ligt, deze verwaarlozing in een schriftelijke verklaring vastleggen en toezenden aan rechthebbende. Rechthebbende dient binnen één jaar na ontvangst daarvan in het onderhoud te voorzien.
3. Indien de ontvangst van de verklaring, als genoemd in lid 2, niet bevestigd wordt, maakt het college van kerkrentmeesters de verklaring bekend bij het graf en bij de ingang van de begraafplaats, gedurende een periode van vijf jaar dan wel totdat in die periode in het onderhoud is voorzien.

4. Wanneer toepassing is gegeven aan het gestelde in de hiervoor genoemde leden 2. en 3. en niet alsnog in het onderhoud van het graf is voorzien, vervalt het recht op het graf op het moment dat de periode van één dan wel vijf jaar, bedoeld in de hiervoor genoemde leden 2. en 3, is verstreken.
5. Als het recht op een graf nog geen twintig jaar is gevestigd op het moment dat de periode, bedoeld in lid 3. is verstreken, blijft de bekendmaking in stand totdat de periode van twintig jaar is verstreken dan wel totdat in die periode in het onderhoud is voorzien. Indien niet voordien in het onderhoud van het graf is voorzien, vervalt het recht op het graf zodra de termijn van twintig jaar is verstreken.
6. De grafbedekking vervalt aan de beheerder van de begraafplaats indien:
 - a. geen verzoek op grond van artikel 16 lid 3 is ingediend;
 - b. de grafbedekking niet binnen drie maanden nadat deze van het graf is verwijderd, is afgehaald.

HOOFDSTUK 6 - ONDERHOUD

Artikel 21

Onderhoud door het college van kerkrentmeesters en afkoop van het onderhoud door de rechthebbende

1. Ten einde de kosten van aanleg, instandhouding en onderhoud van de begraafplaats en de graven, waarin door kerkrentmeesters wordt voorzien, te dekken, worden rechten geheven volgens de bij dit beheersreglement behorende tarievenlijst, die jaarlijks kan worden herzien.
2. Het college van kerkrentmeesters belast zich met het onderhoud van de begraafplaats, waaronder wordt verstaan het onderhoud aan gebouwen en paden, het maaien van het gras, het verzorgen van de algemene beplanting en de watergangen en dergelijke.
3. Het college van kerkrentmeesters belast zich tevens met het algemene onderhoud van de graven, waaronder wordt verstaan het:
 - a. snoeien van de blijvende grafbeplanting en
 - b. schoonhouden van gedenktekens en het opnieuw stellen na verzakking van gedenktekens, voorzover dit niet als steenhouderswerkzaamheden is aan te merken.
4. Het college van kerkrentmeesters accepteert geen aansprakelijkheid voor schade, door welke oorzaak ook ontstaan aan de grafbedekking of ieder ander voorwerp dat zich op het graf bevindt.
5. Het onderhoud kan voor een bepaalde periode worden afgekocht .
Het college van kerkrentmeesters belast zich, indien het onderhoud is afgekocht, naast het onderhoud van de begraafplaats, met het algemeen onderhoud der graven waarvan het onderhoud is afgekocht, waaronder wordt verstaan het schoonhouden van de gedenktekens, tevens het bijwerken van de opschriften voor zover dit niet als steenhouderswerkzaamheden is aan te merken.
Het verwijderen van de grafbedekking na de periode dat het onderhoud is afgekocht en het onderhoud niet met een periode van 10 jaar wordt verlengd, behoort tevens tot het onderhoud.

Artikel 22

Onderhoud door de rechthebbende

1. De rechthebbende is verplicht de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen, waaronder wordt verstaan het algemene onderhoud als bedoeld in artikel 21 lid 3, zoals steenhouderswerkzaamheden (herstel en vernieuwing), onderhoud aan hekwerken en afscheidingen e.d., het kleuren en bijwerken van opschriften en het verzorgen van graftuintjes en niet-blijvende grafbeplanting.
2. Schade aan de grafbedekking als bedoeld in artikel 21 lid 4 komt voor rekening van de rechthebbende.
3. Indien de rechthebbende nalaat de grafbedekking behoorlijk te onderhouden of te herstellen, en daardoor een risico ontstaat van schade aan derden, kan het college van kerkrentmeesters met inachtneming van het gestelde in lid 4 de grafbedekking op kosten van de rechthebbende, geheel of gedeeltelijk doen verwijderen. Het verwijderde blijft gedurende drie maanden ter beschikking van de rechthebbende en vervalt daarna, met inachtneming van het bepaalde in lid 4, aan de protestantse gemeente, zonder dat deze tot enige vergoeding verplicht is.
4. Tenzij sprake is van een acuut risico, zulks uitsluitend ter beoordeling van het college van kerkrentmeesters, vindt de verwijdering niet plaats dan nadat drie maanden zijn verstreken nadat de rechthebbende per aangetekend schrijven met bericht van ontvangst is aangemaand tot onderhoud of herstel van de grafbedekking. Als het adres van de rechthebbende niet meer bij de burgerlijke

gemeente bekend is, vindt de vermelde aanmaning plaats op het mededelingenbord van de begraafplaats. Bij het graf wordt een verwijzing naar deze aanmaning aangebracht.

HOOFDSTUK 7 - RUIMING VAN GRAVEN

Artikel 23

1. Met inachtneming van de Wet op de lijkbezorging en overige toepasselijke regelgeving kan de beheerder van de begraafplaats graven doen ruimen, mits dit gebeurt door daartoe gekwalificeerde personen c.q. gecertificeerde bedrijven. Ruiming van een particulier graf kan niet, dan met toestemming van de rechthebbende op dat graf.
2. Het voornemen van de beheerder om een particulier graf te ruimen, gebeurt door middel van het plaatsen van een bordje bij het te ruimen graf. Plaatsing daarvan geschiedt gedurende tenminste een jaar voorafgaande aan het tijdstip waarop het graf geruimd zal worden.
3. Van het voornemen tot ruiming wordt aan rechthebbende schriftelijk mededeling gedaan bij het bij de beheerder van de begraafplaats bekend zijnde adres van rechthebbende.
4. De bij de ruiming van het particuliere graf nog aanwezige overblijfselen van lijken worden herbegraven en de as wordt verstrooid op een van de daartoe bestemde, afgesloten gedeelten van de begraafplaats(en). Hierbij dient de nodige zorgvuldigheid en piëteit in acht te worden genomen.
5. De rechthebbende op een particulier graf kan de beheerder schriftelijk verzoeken om de overblijfselen te doen verzamelen om deze weer in dezelfde grafruimte te doen plaatsen dan wel om deze elders te doen herbegraven.
6. Nabestaanden van een overledene die begraven is in een algemeen graf, kunnen gedurende de in het tweede lid bedoelde termijn, de beheerder schriftelijk verzoeken bij ruiming de overblijfselen, indien mogelijk, bijeen te doen brengen voor herbegraving elders.
Nabestaanden van een overledene waarvan een asbus al of niet met een urn is bijgezet in een algemeen graf, kunnen de beheerder vragen om deze ter beschikking te houden voor herbegraving of verstrooiing elders.
7. Verplaatsing van een particulier graf of asbus/urn is alleen toegestaan met instemming van de rechthebbende

HOOFDSTUK 8 - IN STAND TE HOUDEN HISTORISCHE GRAVEN EN OPVALLENDE GRAFBEDEKKING

Artikel 24

Lijst

1. Het college van kerkrentmeesters houdt een lijst bij van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft.
2. Alvorens tot ruiming van graven over te gaan, onderzoekt het college van kerkrentmeesters of er graven zijn die in aanmerking komen om op de onder 1. genoemde lijst te worden bijgeschreven.
3. Het college van kerkrentmeesters beslist in overleg met de kerkenraad over het ruimen van graven en het verwijderen van grafbedekkingen die op de in het eerste lid bedoelde lijst staan.

HOOFDSTUK 9 - KLACHTEN

Artikel 25

1. Rechthebbenden en andere bij de begraafplaats belanghebbende personen en leden van de Hervormde gemeente kunnen omtrent feitelijke handelingen betreffende de begraafplaats of het nalaten daarvan bij het college van kerkrentmeesters een schriftelijke klacht indienen.
2. Het college van kerkrentmeesters beslist binnen dertig dagen na ontvangst van de klacht. Het college kan deze termijn met ten hoogste dertig dagen verlengen.
3. Het college van kerkrentmeesters brengt de beslissing omtrent de klacht terstond schriftelijk ter kennis van de klager.

HOOFDSTUK 10 - OVERGANGSBEPALINGEN EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 26

Dit reglement treedt in werking op 1 januari 2018.

Alsdan vervallen de voordien bestaan hebbende voorschriften en bepalingen op dit gebied, behoudens eerbiediging van rechten, verkregen voor de inwerkingtreding van dit reglement, voorzover niet in strijd met de wettelijke bepalingen.

Artikel 28

1. Ingeval van verschil over de toepassing van dit reglement en in alle gevallen waarin het reglement niet voorziet, beslist het college van kerkrentmeesters.
2. Wijziging van dit reglement kan plaats vinden door het college van kerkrentmeesters.

Aldus vastgesteld op 12 december 2017.

Namens de Hervormde gemeente te Spannum.

Het college van kerkrentmeesters:

Adde Klaas de Boer, voorzitter

Doede de Vries, secretaris

Jelle Bouma, penningmeester

TOELICHTING OP ENKELE BEPALINGEN

Algemeen

De wijzigingen die in juni 2009 in de Wet op de lijkbezorging (Wlb) zijn ingevoerd, maakten het nodig dat het modelreglement voor het beheer van een kerkelijke begraafplaatsen van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer herzien werd.

Aangezien het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente van Spannum het modelreglement van Vereniging van Kerkrentmeesterlijk beheer als basis gebruikt voor haar plaatselijk reglement is het noodzakelijk/gewenst dat het college van kerkrentmeesters ook haar reglement periodiek aanpast.

Het model is zo opgezet dat aanpassing aan de plaatselijke situatie eenvoudig kan plaats vinden, veelal door weg te laten wat voor de betrokken kerkelijke gemeente Spannum niet van toepassing is. Daarbij dient wel te worden bedacht dat de wet een aantal zaken dwingend regelt, d.w.z. dat daarvan niet afgeweken kan worden. Een plaatselijke aanpassing van het model kan daarom niet willekeurig plaats vinden.

Wettelijke voorschriften liggen onder andere ten grondslag aan bepalingen met betrekking tot:

- het register (art.4);
- registratienummer (art.9, 2e en 3^e lid);
- over te leggen stukken (art.10, 1e lid);
- schriftelijk vestigen recht particulier graf (art.13, 1e lid);
- minimum termijn particulier graf (art.13, 3e lid);
- recht op verlenging met minimaal 5 en maximaal 20 jaren (art.14, lid 1);

De adviezen van de Vereniging voor kerkrentmeesterlijk beheer hebben we in dit nieuwe reglement verwerkt.

Artikel 1, 2e lid

Crematie en de kerkelijke begraafplaats

Hoewel de kerkelijke gemeenten geen crematoria exploiteren, krijgen de beheerders van kerkelijke begraafplaatsen in toenemende mate te maken met de bezorging van de as van overledenen.

Na verbranding moet de as van de overledene worden geborgen in een bus. Deze moet hermetisch zijn gesloten. Op de bus moeten de naam en voorletters van de overledene alsmede een registratienummer zijn vermeld. De asbus kan worden geplaatst in een bewaarplaats bij het crematorium.

Een andere mogelijkheid is echter, en daar begint de betrokkenheid van de kerkelijke begraafplaatsen, om de asbus in of op een graf te plaatsen of elders op de begraafplaats. Hierbij is te denken aan een normaal graf. Ook kan de wens bestaan de as op de begraafplaats te verstrooien op het strooiveld of op of in een particulier graf.

Het college van kerkrentmeesters zal moeten overwegen en besluiten welke mogelijkheden men op de kerkelijke begraafplaats wil openen. Het volledige pakket aan mogelijkheden bestaat uit:

- bijzetting asbus in een bestaand particulier graf;
- in een particulier urnengraf;
- in een sierurn in een urnentuin;
- in een open of gesloten nis in een columbarium (urnenmuur);
- verstrooiing in een bestaand particulier graf;
- in een particulier urnengraf; en
- op het strooiveld van de begraafplaats.

Het college van kerkrentmeesters van Spannum kiest voor bijzetting en verstrooiing in een particulier graf.

Opgemerkt wordt dat in Spannum alleen sprake is van particuliere graven. In een particulier graf kan worden begraven, kan een asbus of urn worden geplaatst en kan indien gewenst de as worden verstrooid.

In artikel 1 lid 2 wordt aangegeven dat onder een particulier graf ook wordt verstaan een particulier urnengraf en eigen verstrooiingsplaats

Alle voorwaarden die van toepassing zijn op een particulier graf zijn ook van toepassing voor een graf waarin een asbus of urn wordt geplaatst of waar de as is verstrooid.

De houder van de bewaarplaats moet een openbaar register bijhouden van de daarin bijgezette asbussen. Bij opheffing van de bewaarplaats wordt het register overgebracht naar het gemeentearchief.

Ten aanzien van verstrooiing zegt de wet dat dit uitsluitend op een permanent daartoe bestemd terrein of in open zee mag geschieden (bestemd heeft hier geen relatie met het bestemmingsplan). Voldoende is dat het terrein voor de verstrooiing van as wordt gebruikt. Het terrein kan tevens een andere bestemming hebben. Ook kan verstrooiing in een graf plaatsvinden. De verstrooiing geschiedt onder de verantwoordelijkheid van de houder van de begraafplaats.

Artikel 2

Het beheer van de kerkelijke begraafplaats berust bij de kerkelijke (= hervormde gemeente van Spannum) vertegenwoordigd door het college van kerkrentmeesters.

Voor deze constructie is gekozen omdat ordinantie 11 bepaalt dat de verzorging voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente toevertrouwd is aan het college van kerkrentmeesters.

Artikel 2 lid 7b van ordinantie 11 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland, noemt het beheren van de goederen van de gemeente. Deze taak oefent het college van kerkrentmeesters, met inachtneming van de kerkorde, zelfstandig uit.

Artikel 3

De Wet op de lijkbezorging (Wlb) spreekt in artikel 27 over de houder van een begraafplaats. De houder van de begraafplaats dient een persoonsregistratie bij te houden. De houder van een kerkelijke begraafplaats zal het college van kerkrentmeesters zijn.

Artikel 4

Artikel 27 van de Wlb geeft deze voorschriften.

In de wet wordt niet gesproken over een plattegrond. In veel modellen wel. Het lijkt ook bijzonder handig om dit wel op te nemen in dit artikel om daarmee duidelijkheid te kunnen geven aan een rechthebbende waar begraven of bijgezet is.

Artikel 27 lid 2 Wlb bepaalt dat het register openbaar moet zijn.

Niet is voorgeschreven dat dit register in tweevoud wordt bijgehouden. De toelichting zegt echter:

"de verplichting om een register bij te houden rust op de beheerders van zowel gemeentelijke als bijzondere begraafplaatsen. Bij opheffing van een gemeentelijke begraafplaats blijft het register reeds op grond van de archiefwetgeving onder beheer van de gemeente; voor bijzondere begraafplaatsen geeft het derde lid de regel dat het register bij opheffing van de begraafplaats wordt overgebracht naar de gemeente, ongeacht of de eigenaar van de bijzondere begraafplaats de beschikking heeft over een eigen archief. Het is niettemin aan te bevelen dat het kerkgenootschap of andere eigenaar van de opgeheven begraafplaats zelf ook een afschrift van het register bewaart of in een centraal kerkelijk archief deponert".

Het register kan ook als een geautomatiseerd bestand worden bijgehouden. Een goed gedisciplineerd bestandsbeheer (regelmatige back-up en gescheiden en veilige opberging) is vanzelfsprekend nodig. Het is te allen tijde raadzaam - o.a. met het oog op het ter inzage kunnen geven van het register - ook een b.v. eenmaal per jaar te vernieuwen schriftelijke uitdraai ter beschikking te hebben. In Spannum beschikt de beheerder van de begraafplaats onder een geautomatiseerd bestand en éénmaal per jaar wordt een kopie van het geautomatiseerde bestand aan de penningmeester van het college van kerkrentmeesters ter hand gesteld.

Artikel 5

De uren van openstelling moeten met het oog op de plaatselijke situatie en de mogelijkheden van de organisatie worden bepaald. In het model wordt ervan uitgegaan dat de begraafplaats dagelijks (dus ook op zaterdag en zondag) toegankelijk is. Dit is zowel in het belang van de nabestaanden als ten behoeve van een ruimer publiek gewenst. Dit stelt uiteraard eisen aan de organisatie, zoals een goede regeling van opening en sluiting, het toezicht, duidelijke aanwijzingen bij de ingang, het ter inzage geven van het grafregister, enz. Een mededelingenbord met ruime informatie bij de ingang van de begraafplaats is nodig. Ook voor het doen van andere mededelingen (verlenging grafrechten, ruiming van graven) is een dergelijk bord gewenst.

Artikel 6

Steenhouwers en hoveniers moeten zich er steeds van bewust zijn dat hun werkzaamheden storend kunnen zijn voor rouwende nabestaanden. De bevoegdheid van de beheerder om personen weg te voldoende mogelijkheden om tegen ongewenste activiteiten te kunnen optreden.

Artikel 7

Met dit artikel wordt beoogd om plechtigheden ordelijk te doen verlopen. Door te eisen dat de mededeling vijf dagen vooraf moet plaats hebben, kan worden voorkomen dat de plechtigheid samenvalt met een begrafenis. Een begrafenis moet volgens de wet uiterlijk op de zesde werkdag na overlijden geschieden.

Bijeenkomsten die het karakter van een plechtigheid te buiten gaan kunnen het karakter hebben van een openbare manifestatie. Hiervan moet vooraf kennis worden gegeven aan de burgemeester volgens de Wet op openbare manifestaties (Staatsblad 1968, nr.157). Een zelfstandige bevoegdheid van het college van kerkrentmeesters om een manifestatie op de kerkelijke begraafplaats te verbieden is in dit artikel opgenomen.

Artikel 8

De aard van de werkzaamheden bij het opgraven en ruimen van graven, hetzij door gekwalificeerde personen dan wel door daartoe gecertificeerde bedrijven, brengt met zich mee dat het bezwaarlijk is om toe te staan dat anderen hierbij aanwezig zijn. Opgraven en ruimen van graven dient mede uit het oogpunt van piëteitsoverwegingen en zorgvuldigheid, door deskundigen te worden uitgevoerd.

Artikel 9

In artikel 8 van de Wet op de lijkbezorging is geregeld het vastleggen van de identiteit van de overledene. Daarin is bepaald dat, voordat de kist of het andere omhulsel van het lijk wordt gesloten, de kist of het omhulsel wordt voorzien van een registratienummer. Tot begraving wordt niet overgegaan dan nadat de houder van de begraafplaats heeft vastgesteld dat het op de kist of het omhulsel vermelde registratienummer overeenkomt met het nummer vermeld op het document dat tevens de namen, overlijdens- en geboortedatum van de overledene bevat.

Het komt tegenwoordig weer meer voor dat nabestaanden zelf bepaalde handelingen bij de begrafenis willen verrichten, b.v. het openen en sluiten van het graf en het laten zakken van de kist. Hieraan kan worden tegemoetgekomen, mits de aanwijzingen en de hulp van het personeel van de begraafplaats worden aanvaard, ook om redenen van veiligheid, in het bijzonder bij het openen en sluiten van het graf. De werkzaamheden kunnen door de nabestaanden en het personeel van de begraafplaats samen worden verricht. De nabestaanden kunnen b.v. een begin maken. Vervolgens kan het personeel de handelingen verrichten waar ervaring voor nodig is of die van de nabestaanden te zware lichamelijke inspanning vragen.

Artikel 10

Het gebeurt regelmatig dat in particuliere graven begravingen, bijzettingen of asbezorging plaatsvinden betrekkelijk kort voor het aflopen van de uitgiftetermijn. Daarom is vastgelegd dat in dergelijke gevallen begraving of bijzetting alleen kan plaats vinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn.

Artikel 12

Graven kunnen worden onderscheiden in algemene graven en graven waarop een uitsluitend recht is gevestigd, de z.g. particuliere graven.

In Spannum kennen we alleen particuliere graven.

Sinds de herziening van de Wet op de lijkbezorging in juni 2009, zegt de Wlb ook iets over algemene graven.

De houder van een particulier graf - de eigendom berust evenals bij algemene graven bij de eigenaar van de begraafplaats - heeft het recht gedurende een onbepaalde of bepaalde periode één of meer lijken in het graf te doen begraven of begraven te houden.

Indien het recht voor onbepaalde tijd is verleend, vervalt het recht alleen indien de rechthebbende er afstand van doet of, wanneer het onderhoud is verwaarloosd en de voorgeschreven procedure is gevolgd.

Als een grafrecht is gevestigd voor onbepaalde tijd met volledige afkoop van het onderhoud door rechthebbende, waardoor het college van kerkrentmeesters eeuwigdurend met het onderhoud is belast, wordt het moeilijker. Met name als er van de kant van de rechthebbende noch in de betaling van de afkoopsom noch in andere zin enige nalatigheid bestaat. Juridisch kan men hier eigenlijk alleen afkomen door het sluiten van een overeenkomst met erfgenamen. Maar als die nu niet meer te vinden zijn?

Als na een zorgvuldige zoektocht geen rechthebbende meer te vinden is of komt opdagen, kan mende grafbedekking, als die aanwezig is, verwijderen. Let wel, dit is een praktische oplossing die alleen toegepast kan worden als er uit een oogpunt van exploitatie (b.v. herinrichting of sluiting en opheffing van de begraafplaats) een noodzaak is om het graf te ruimen.

Geadviseerd wordt geen nieuwe rechten voor onbepaalde tijd meer te vestigen, maar de uitgifteduur te beperken tot 20 jaren. Het recht dat verleend is voor bepaalde tijd wordt op verzoek verlengd, doch telkens voor niet langer dan minimaal 5 en maximaal 20 jaar. Dit is ter keuze van het college van kerkrentmeesters.

In Spannum kiezen we voor een uitgifteduur van 30 jaren en verlenging(en) van telkens 10 jaar.

Geadviseerd wordt de termijn van het begraven doen houden van lijken in algemene graven te stellen op 15 jaren. Dit impliceert dat ook niet eerder dan na 15 jaren tot ruiming kan worden overgegaan. Dit advies is gebaseerd op piëteitsoverwegingen, maar ook op de omstandigheid dat het nogal eens voorkomt dat het verteringsproces niet eerder is voltooid. Wil men toch een kortere termijn dan kan men terugvallen op de wettelijke minimum grafrusttermijn van 10 jaren.

In Spannum kiezen we voor 15 jaar.

Artikel 13

Het recht op een graf kan uitsluitend schriftelijk worden gevestigd. Er moet een akte van grafuitgifte worden opgemaakt. Het ligt voor de hand dat de rechtverkrijgende op het graf een exemplaar krijgt van de akte van grafuitgifte, hoewel de wet dit niet voorschrijft. De houder van de begraafplaats behoort te vermelden welk graf precies is uitgegeven, voor welke termijn en tegen welk tarief.

Artikel 15

Het uitsluitend recht op een graf, dus een particulier graf, kan op verzoek van de rechthebbende worden overgeschreven op een ander.

Het is gewenst de kring van nieuwe rechthebbenden te beperken, omdat schaarste aan eigen graven op de begraafplaats kan leiden tot het "opkopen" van graven door willekeurige derden.

Artikel 15 lid 2 geeft een termijn aan. Als binnen twee jaar geen verzoek tot verlenging is gedaan, vervalt het recht aan het college van kerkrentmeesters. Geadviseerd wordt om in de praktijk soepel om te gaan met deze vervaltermijn.

Artikel 18

De wet geeft geen expliciete bepalingen voor grafbedekkingen. Dit zal dus geregeld dienen te worden in dit reglement.

Met name de bepalingen omtrent de afmetingen van de grafmonumenten dient men plaatselijk vast te stellen.

Voorts nemen we in dit reglement op dat grafbedekkingen in beginsel geen horizontaal gedeelte mag bevatten, omdat dit het onderhoud van de begraafplaats bemoeilijkt met name het gras maaien. In het verleden zijn ook grafbedekkingen met horizontale getegelde gedeeltes aangebracht of is een horizontaal grindbed aangebracht, waarvan het onderhoud veel omvattend en gecompliceerd is en deze bedekkingen worden derhalve nu in geen enkel geval meer geaccepteerd.

Artikelen 21 en 22

Het aanzien van de begraafplaats vereist een goed onderhoud. Dit onderhoud is te onderscheiden in:

1. het algemene onderhoud van de begraafplaats: lanen, paden, afwateringen, maaien van het gras, snoeien van beplantingen, zorg voor gebouwen, toegangen enz.
2. het onderhoud van de graven:
 - a. het eenvoudige algemene onderhoud: het snoeien van blijvende grafbeplanting, het opnieuw stellen na verzakking en het schoonhouden van de grafbedekking;

- b. het meer ingrijpende bijzondere onderhoud: steenhouwers (herstel- en vernieuwings-) werkzaamheden, onderhoud aan hekwerken e.d., het kleuren en bijwerken van opschriften en het verzorgen van grafuintjes en niet-blijvende grafbeplanting.

Het onder 1. bedoelde algemene onderhoud geschiedt vanzelfsprekend door het college van kerkrentmeesters. De kosten worden in de tarieven verdisconteerd.

De verplichting tot het onder 2.b vermelde bijzondere onderhoud wordt doorgaans bij de toestemming voor het oprichten en hebben van het grafmonument opgelegd aan de rechthebbende. Het gaat hier om het niet-periodieke onderhoud. Als sancties op het niet nakomen van deze verplichting gelden:

- a. de bevoegdheid van kerkrentmeesters zonder voorafgaande kennisgeving te verwijderen:
 1. verwelkte of ernstig beschadigde bloemen, kransen, takken e.d.
 2. al hetgeen zonder toestemming aanwezig is;
- b. de bevoegdheid van kerkrentmeesters na voorafgaande kennisgeving en het in acht nemen van een redelijke termijn tot het verwijderen van de grafbedekking bij nalatigheid in het behoorlijk onderhouden en herstellen daarvan.

Het onder 2.a bedoelde eenvoudige en periodieke onderhoud bepaalt in hoge mate mede het aanzien van de begraafplaats. De ervaring leert dat het opleggen van dit onderhoud aan de rechthebbende in de praktijk in vele gevallen - zeker na verloop van een aantal jaren - niet goed werkt. Verwaarlozing is het gevolg. Het hiervoor kiezen van de sanctie van verwijderen van de grafbedekking is vaak te zwaar en werkt ook niet positief op het aanzien van de begraafplaats.

Daarom wordt in veel (burgerlijke en kerkelijke) gemeenten gekozen voor het uitvoeren van dit onderhoud door de beheerder van de begraafplaats, uiteraard met doorberekening van de kosten aan de rechthebbende. Het algemeen aanzien en het ruimere gebruik van de begraafplaatsen o.a. als element in de groenstructuur van stad of dorp en de - op termijn - falende eigen verantwoordelijkheid van nabestaanden maken het inslaan van deze weg noodzakelijk. Het kan zelfs aanbeveling verdienen het bijwerken van grafinscripties (het ophalen van kleur b.v.) daarin mede op te nemen.

Het financieel aspect vereist een goede regeling. De kosten van dit onderhoud bedragen thans (2009) circa € 35,- per grafbedekking (liggende steen) per jaar. Dit kan in de tarievenlijst worden opgenomen en bij de toestemming voor het oprichten van de steen als voorwaarde worden opgelegd. In verband met de voortschrijdende inflatie zal dit tarief jaarlijks moeten worden aangepast aan de gestegen kosten. De toestemming zal daarom zodanig moeten luiden dat jaarlijks een aangepast (hoger) bedrag in rekening kan worden gebracht

In Spannum hanteren we op 1 januari 2018 een tarief van € 16 per graf per jaar

De praktische problemen bij het innen van deze jaarlijkse bedragen zijn:

1. de kosten aan de inning verbonden (factureren, boeken, invorderen enz.);
2. de problemen die na verloop van jaren ontstaan (b.v. zodra beide echtgenoten zijn overleden) om van nabestaanden (kinderen, broers of zusters) het bedrag voor de onderhoudskosten binnen te krijgen.

Daarom bevelen wij aan de afkoop van deze onderhoudskosten voor oude gevallen nadrukkelijk als mogelijkheid in de tarievenlijst op te nemen en voor nieuwe gevallen zelfs afkoop verplicht te stellen door voor het verkrijgen van de toestemming voor het aanbrengen van een grafbedekking een recht te heffen, waarin is begrepen het onderhoud door de kerkrentmeesters gedurende de eerste termijn van uitgifte. De ontvangen afkoopsommen zal men dan natuurlijk in een onderhoudsfonds moeten storten, waarop jaarlijks rente wordt bijgeschreven en waaruit vervolgens het jaarlijks onderhoud wordt betaald. In Spannum hanteren we een afkooponderhoudstermijn van 30 jaar, wat indien gewenst telkens met een periode van 10 jaar kan worden verlengd.

Het is moeilijk greep te krijgen op oude gevallen en het vraagt ook (lange) tijd. Om verwaarloosde grafbedekkingen, waar de onderhoudsplicht op de rechthebbende rust, in een betere onderhoudstoestand te krijgen zal men de volgende instrumenten hanteren:

1. aanschrijving en overleg;
2. overname van de onderhoudsplicht door kerkrentmeesters onder regeling van de kosten op basis van een akkoord tussen partijen;
3. betere op moderne leest geschoeide regeling van deze zaak ter gelegenheid van verlenging van rechten (als dat aan de orde komt);
4. de sanctie van verwijdering in bijzondere gevallen.

Als de onderhoudsplicht (b.v. krachtens regelingen in vroegere beheersreglementen) op kerkrentmeesters rust, maar waarbij het recht in de tijd beperkt is, kan het college van kerkrentmeesters op het moment van verlenging van rechten de zaak opnieuw regelen. Dit moment, maar ook andere momenten (b.v. overschrijving van rechten of als rechthebbenden nieuwe gunsten vragen) zal men moeten aangrijpen om een financieel gunstiger regime

te bedingen.

Het onderhouden van grafbedekkingen, waarbij de plicht (b.v. krachtens z.g. eeuwig durende rechten) op kerkrentmeesters rust en er geen kostenverhaal (meer) mogelijk is, zal voor rekening van kerkrentmeesters moeten plaats vinden. Ook hier zal overleg met rechthebbenden nuttig kunnen zijn en misschien tot een (gedeeltelijke) oplossing kunnen leiden. Als na grondige nasporing geen rechthebbenden meer te vinden zijn, kan men in extreme gevallen ook veilig tot verwijdering van een in slechte staat verkerende grafbedekking overgaan.

Artikel 23

Plaatselijk gebruik kan zijn dat niet tot ruiming wordt overgegaan maar dat op een dieper niveau wordt bijgezet. Van belang is om eventuele ruiming, nadat de daarvoor voorgeschreven procedure is doorlopen, te laten plaatsvinden door daartoe gekwalificeerde bedrijven. Het gaat er om dat uit piëteitsoverwegingen de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht wordt. Hierna is het graf eveneens beschikbaar gekomen voor hergebruik. Ten aanzien van deze bijzetting zijn eveneens de leden 1 t/m 5 van toepassing hetgeen impliceert dat bijzetting een vorm van herbegraving is.

Artikel 24

Het is nogal eens voorgekomen dat graven die van bijzondere waarde zijn, door de werkers op de begraafplaats ondoordacht zijn geruimd. De graven kunnen van betekenis zijn: hetzij door de overledene die er begraven ligt dan wel alleen door het gedenkteken. De overledene kan voor de plaatselijke gemeenschap of zelfs ruimer van betekenis zijn geweest zodat wellicht de naam nog bij de volgende generatie bekend is.

Het gedenkteken kan opvallen door zijn vormgeving en door het materiaal. Een voorbeeld is het gietijzer gesmeed door een ijzergieterij, vaak subtiel voorzien van symbolen van de dood. Het ijzer herinnert aan een reeds lang verdwenen nijverheid en is alleen al daardoor van waarde. Er dient te worden gezorgd dat graven van bekende overledenen niet ondoordacht worden geruimd en dat soms vrij zeldzame voorwerpen op een terrein dat zozeer aan het verleden herinnert, behouden blijven.

Bij twijfel over de betekenis van het gedenkteken, is het gewenst om een deskundige te raadplegen. (B.v. Vereniging De Terebinth, postbus 85177, 3009 MD Rotterdam). De lijst is een inventarisatie van gedenkwaardige graven. Door de beslissing over het ruimen van graven en het verwijderen van grafbedekkingen die op de lijst staan, te leggen bij het college van kerkrentmeesters en de kerkenraad wordt een ruimere afweging bereikt.

In Spannum hebben we geen historische graven en opvallende grafbedekking.

Artikel 25

Ingeval van lidmaatschap van de Landelijke Organisatie Begraafplaatsen (LOB) is de klachtenregeling van de Ombudsman Uitvaartwezen van toepassing.

Indien het college van kerkrentmeesters een besluit neemt ingevolge lid 2 van artikel 27, staat er voor gemeentelieden van rechtswege beroep open op het Regionaal College voor de Behandeling van Bezwaren en Geschillen van de Protestantse Kerk in Nederland.